

Prevenција: Školski preventivni program

Provoditelj: Strukovna škola Virovitica

Godina provedbe: 2024

Kratki opis programa

Školski preventivni program (ŠPP) integrirani je dio odgojno-obrazovnog procesa koji provode razrednici, nastavnici, stručna suradnica psihologinja, stručna suradnica pedagoginja i vanjski suradnici Škole. Ostvaruje se provođenjem predavanja i/ili radionica za učenike u sklopu redovne nastave (uglavnom tijekom sati razrednog odjela), kroz stručnu podršku i edukaciju za nastavnike te predavanja za roditelje.

Sažetak programa

Temeljni cilj Školskog preventivnog programa je izgradnja odnosa s djetetom/učenikom koji se temelji na kvalitetnoj komunikaciji, međusobnom uvažavanju, povjerenju, poštovanju i otvorenosti, a takav odnos je i prilika djetetu/učeniku da iz njega učini i kako stvarati i održavati kvalitetne odnose.

Cilj našeg preventivnog djelovanja je pomoći učenicima da razviju vještine, znanja i kompetencije koje će doprinijeti tome da se uspješno nose s izazovima na koje nailaze i izrastu u zadovoljne, odgovorne i samostalne ljude. Dio tema našeg preventivnog programa ima cilj potaknuti pozitivni i cjelokupni razvoj učenika (tjelesni, kognitivni, emocionalni, socijalni i profesionalni), usvajanje zdravih stilova i navika te osobno i društveno odgovornih (prosocijalnih) oblika ponašanja, što se planira realizirati kroz provođenje programa „Abeceda prevencije“. Učenicima će kroz aktivnosti obuhvaćene ovim programom razvijati vještine iz područja socio-emocionalnog učenja poput prepoznavanja vlastitih i tuđih emocija, vrijednosti, snaga i ograničenja. Cilj je da se uključe i svaki razrednik i uz pomoć svojih osnovnih pedagoških kompetencija, i podrške stručne službe škole, provede aktivnosti s učenicima jer je svaki odgojno-obrazovni djelatnik škole odgovoran za preventivno djelovanje. Također, cilj je uključivanje i roditelja učenika na nastave i razrednici održati minimalno dva tematska roditeljska sastanka kroz školsku godinu.

Kako bi Škola bila, prije svega, sigurno i ugodno mjesto za učenike, cilj nam je omogućiti djeci i mladima stjecanje znanja, vještina te usvajanja vrijednosti i pozitivnih stavova o miru, nenasilju i konstruktivnom rješavanju sukoba, poštivanju različitosti te općenito cijeli niz socio-emocionalnih kompetencija potrebnih za odrastanje i razvoj u pozitivnoj školskoj klimi, kroz aktivnosti u sklopu projekta „Možemo to riješiti“. Projektom se osnažuju nastavnici, učenici i roditelji za preuzimanje aktivne uloge u nenasilnom rješavanju sukoba. Navedeno se planira postići edukacijom i podrškom odgojno-obrazovnih djelatnika te samih učenika u implementaciji programa školske i vršnjačke medijacije – preventivnog programa pozitivnog razvoja i neprihvatljivog ponašanja djece i mladih.

I ove godine planiramo provedbu SNEP programa za učenike prvih, drugih i trećih razreda, koji se fokusira na teme seksualnog nasilja u obitelji, elektroničkog seksualnog nasilja i seksualnog nasilja u mladenačkim vezama. S neprogramom želimo pridonijeti smanjivanju rizika seksualnog nasilja nad i među mladima. Zadnjih nekoliko godina je posebno izraženo postalo elektroničko nasilje među učenicima svih dobnih skupina, stoga je nužno dodatno podići svijest o vrstama i oblicima ove vrste nasilja te njegovim negativnim utjecajima na psihofizičko zdravlje pojedinca. Dodatna motivacija za provođenje ovog programa je činjenica da učenici tijekom srednjoškolskog obrazovanja počinju ulaziti u intimne veze, koje su nerijetko obilježene i određenim nasilnim ponašanjima među partnerima, zbog čega je važno educirati učenike i preventivno djelovati.

Određeni broj učenika svih razrednih odjela redovito konzumira duhanske proizvode, alkohol i energetska pića. Iz godine u godinu ustrajemo u poučavanju učenika o zdravim stilovima življenja i potičemo ih na kvalitetno planiranje slobodnog vremena, pronalazak zanimljivih hobija i aktivnosti koje će ih zaokupljati i istovremeno pozitivno utjecati na njihovo zdravlje. S tim ciljem nastavljamo suradnju s djelatnicima Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitica u provedbi projekata „Zdrav za pet“, kojemu se ove godine pridružuje i projekt „Nije istina da sredstva ovisnosti koriste svi - Nemoj ni ti“, u sklopu kojega će razrednici provoditi preventivne aktivnosti za učenike. Kako bi osnažili razrednike u tom djelovanju, planirana je edukacija za nastavnike o štetnom djelovanju novih sredstava ovisnosti na zdravlje i ponašanje te o povezanosti rizika ponašanja i razvoja ovisnosti.

Suradnju nastavljamo i s djelatnicima PU Viroviti ko-podravske i HAK-a zbog toga što pojedini u enici završnih razreda kre u u autoškolu i postaju voza i te smatramo važnim utjecati na prevenciju konzumacije alkohola za vrijeme vožnje, pou avaju i ih o štetnim utjecajima djelovanja alkohola na sposobnosti voza a i op enito poticati na primjerena i sigurna ponašanja za vrijeme vožnje.

Budu i da jedan dio u enika koji završavaju srednjoškolsko obrazovanje planira odseliti u drugi grad ili inozemstvo radi posla, dio preventivnog djelovanja odnosi se na informiranje o rizicima trgovanja ljudima i razvoj samozaštitnog ponašanja mladih, u suradnji s PU viroviti ko podravskom.

Dio preventivnog djelovanja usmjeren je i na mentalno zdravlje nastavnika. Ove godine planiramo produbiti znanja o emocionalnoj inteligenciji. Kroz predavanje stru ne suradnice psihologinje nastavnici e imati priliku nau iti više o uspješnom prepoznavanju i upravljanju vlastitim emocijama u nastavnom procesu i suradnji s kolegama te prepoznavanju tu ih emocija i prilagodba vlastitog ponašanja konkretnoj situaciji.

1. Županije provedbe

Viroviti ko-podravska

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 08.09.2024

Datum završetka: 31.08.2025

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

HZJZ, MUP, HAK

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provo enju istog ili sli nih programa

Mjesto provedbe programa: Strukovna škola Virovitica

Godina u kojoj se program provodio: 2024.

Broj obuhva enih korisnika: 319

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet:

7. Razina preventivnih intervencija

Univerzalna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Škola

9. Rizici i zaštitni imbenici na koje program cilja

Rizici imbenici: Nerazvijene ili slabo razvijene komunikacijske vještine i vještine rješavanja sukoba, loši obiteljski odnosi, smanjen školski uspjeh, nedovoljna socijalna podrška, teško e u razvoju...

Zaštitni imbenici: Socijalna podrška, kvalitetni obiteljski odnosi, razvijene komunikacijske vještine i vještine rješavanja sukoba, uredan fizi ki i psihi ki razvoj

10. Procjena potreba

Na in provedbe: predavanja, radionice, individualno/grupno savjetovanje

O ekivani rezultati: Razvoj i unaprje enje komunikacijskih vještina i vještina rješavanja sukoba, zdravi me uljudski odnosi, prevencija razli itih oblika nasilja, prevencija zlouporabe alkohola i droga

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 35

12. Ciljevi programa

Opis: Temeljni cilj Školskog preventivnog programa je izgradnja odnosa s djetetom/učenikom koji se temelji na kvalitetnoj komunikaciji, međusobnom uvažavanju, povjerenju, poštovanju i otvorenosti, a takav odnos je i prilika djetetu/učeniku da iz njega učini i kako stvarati i održavati kvalitetne odnose.

Specifični: Naziv teme/aktivnosti u sklopu Školskog preventivnog programa, kratak opis aktivnosti, ciljevi/ishodi za učenike:

1. „Nije istina da sredstva ovisnosti koriste svi - Nemoj ni ti“

Namjena i opis aktivnosti:

Prevenција ovisnosti učenika kroz osnaživanje samozaštitnih kapaciteta učenika u prevenciji ovisnosti i afirmaciji zdravlja.

Razrednici će održati predavanja za učenike putem prezentacija HZJZ:

1. "Nije istina da sredstva ovisnosti koriste svi - nemoj ni ti"
2. "Štetnost duhanskih proizvoda i nikotinskih vrećica"
3. "Energetska pića nisu za mlada bića"

Ishodi za učenika/učenicu:

- prepoznaje i izbjegava rizične situacije u društvu i primjenjuje strategije samozaštite;
- razlikuje oblike ovisnosti i njihove posljedice;
- razlikuje uinkovite od neuinkovitih načina samozaštite;
- navodi službe koje pružaju pomoć i zaštitu;
- analizira uzroke i posljedice određenih rizičnih ponašanja i ovisnosti;
- objašnjava opasnosti konzumacije alkohola i drugih psihoaktivnih tvari i akutnog trovanja alkoholom i drugim psihoaktivnim tvarima

2. „Zdrav za pet“

Namjena i opis aktivnosti:

Namjena programa je osvijestiti utjecaj različitih sredstava ovisnosti na život i zdravlje mladih. Planirano je predavanje za učenike o utjecaju psihoaktivnih tvari, načina zlorabe i strategijama samozaštite.

Ishodi za učenika/učenicu:

- prepoznaje i izbjegava rizične situacije u društvu i primjenjuje strategije samozaštite;
- razlikuje oblike ovisnosti i njihove posljedice;
- razlikuje uinkovite od neuinkovitih načina samozaštite;
- navodi službe koje pružaju pomoć i zaštitu;
- analizira uzroke i posljedice određenih rizičnih ponašanja i ovisnosti;
- objašnjava opasnosti konzumacije alkohola i drugih psihoaktivnih tvari i akutnog trovanja alkoholom i drugim psihoaktivnim tvarima.

3. Snep program

Namjena i opis aktivnosti:

Pridonijeti smanjivanju rizika seksualnog nasilja nad i među mladima, kroz sljedeće pod teme:

1. razred: Seksualno nasilje i seksualno nasilje u obitelji

2. razred: Seksualno nasilje u obitelji

3. razred: Seksualno nasilje u mladena kim vezama

U svakom razredu provode se dvije radionice, prema sljedećoj strukturi:

1. Seksualno nasilje

2. Seksualno nasilje u obitelji

3. Elektroničko seksualno nasilje

4. Zaštita od elektroničkog seksualnog nasilja

5. Seksualno nasilje u mladena kim vezama

6. Prepoznavanje i zaštita od seksualnog nasilja u mladena kim vezama

Ishodi za učenika/ucenicu:

- nabrojiti uzroke, oblike i posljedice seksualnog nasilja;

- opisati mehanizme povećanog rizika od seksualnog nasilja;

- povezati seksualno nasilje s (ne)ravnopravnosti u društvu (predrasude);

- zalagati se za afirmaciju ravnopravnosti spolova u odnosima i javnoj komunikaciji;

- oblikovati pravila sigurnog ponašanja radi zaštite od elektroničkog seksualnog nasilja;

- navesti i koristiti sustave za podršku, pomoć i prijavu u slučaju bilo kojeg oblika seksualnog nasilja;

- pokazati suosjećanje prema osobama koje su preživjele seksualno nasilje.

4. Abeceda prevencije

Namjena i opis aktivnosti:

Razrednici na satovima razrednika provode odabrane aktivnosti s učenicima. Za trogodišnju strukovnu školu minimum je dvije aktivnosti u polugodištu, dakle minimalno četiri aktivnosti u nastavnoj godini. Razrednik, uz podršku stručne službe, izabire aktivnosti za provođenje u razredu i na roditeljskom sastanku.

U realizaciji sudjeluju svi učenci škole. Školska koordinatorica za preventivne programe prati provedbu aktivnosti, pruža podršku razrednicima, prikuplja podatke o provedenim aktivnostima i objedinjuje ih. Školski koordinator sudjeluje na follow-up sastancima tri puta kroz nastavnu godinu za županijskim koordinatorom za školske preventivne programe.

Također, razrednici će održati minimalno dva tematska roditeljska sastanka kroz školsku godinu s roditeljima učenika.

Ishodi za učenika/ucenicu:

- prepoznati vlastite osjećaje i misli te razumjeti na čemu i na koji način utječu na ponašanje drugih (uključuje prepoznavanje vlastitih snaga, izazova i ograničenja);

- regulirati vlastite osjećaje, misli i ponašanja u različitim situacijama (uključuje strategije odgode zadovoljstva, upravljanja stresom, kontrole impulsa, unutarnje motivacije i postizanja osobnih/akademskih ciljeva);

- uvažavati druge i drugačije perspektive, pokazati empatiju i poštivanje različitosti kultura i porijekla;

- razvijati i održavati zdrave odnose s drugima, obuhvaćajući i raznolike pojedince i društvene grupe (uključuje vještine jasne komunikacije, kvalitetnog slušanja i izražavanja vlastitih potreba, suradnje);

- donositi konstruktivne izbore ponašanja i društvenih interakcija, usmjerenih prema osobnoj dobrobiti i dobrobiti drugih

5. Sigurno u prometu

Namjena i opis aktivnosti:

Prevenirati riziko ponašanje mladih uz promet i educirati učenike o posljedicama vožnje pod utjecajem alkohola i droge kroz predavanja za učenike.

Ishodi za učenika/ucenicu:

- prepoznati rizike s kojima se suočavaju mladi vozači (motociklizam i automobilizam);

- navesti rizike i posljedice korištenja alkohola i droga u prometu;
- prepoznati i navesti rizike vožnje s voza ima koji su u alkoholiziranom stanju

6. Trgovanje ljudima

Namjena i opis aktivnosti:

Informiranost u enika o rizicima trgovanja ljudima i razvoj samozaštitnog ponašanja mladih koji odlaze na školovanje ili rad u drugi grad ili inozemstvo.

Ishodi za u enika/u enicu:

- prepoznaje i izbjegava rizi ne situacije u društvu i primjenjuje strategije samozaštite;
- razlikuje u inkovite od neu inkovitih na ina samozaštite;
- navodi službe koje pružaju pomo i zaštitu

7. Možemo to riješiti

Namjena i opis aktivnosti:

Program je izra en u sklopu projekta:

„MOŽEMO TO RIJEŠITI: cjelovit pristup školskim procesima u prevenciji vršnja kog nasilja“ koji je prijavljen na natje aj Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (o ekivani rezultati u listopadu 2024.).

Projektom se osnažuju škole (u itelji, u enici, roditelji) za preuzimanje aktivne uloge u nenasilnom rješavanju sukoba. Navedeno se planira posti i edukacijom i podrškom odgojno-obrazovnih djelatnika te samih u enika u implementaciji programa školske i vršnja ke medijacije – preventivnog programa pozitivnog razvoja i neprihvatljivog ponašanja djece i mladih.

Cilj programa je omogu iti djeci i mladima stjecanje znanja, vještina te usvajanja vrijednosti i pozitivnih stavova o miru, nenasilju i konstruktivnom rješavanju sukoba, poštivanju razli itosti te op enito cijeli niz socio-emocionalnih kompetencija potrebnih za odrastanje i razvoj u pozitivnoj školskoj klimi.

U sklopu programa su planirane sljede e aktivnosti:

1. Edukacije školskog tima (3 – 5 djelatnika/ce) putem kojih e se djelatnike osnažiti za dugoro nu implementaciju školske i vršnja ke medijacije u školi,
2. Provo enje najmanje tri radionice s u enicima škole na teme nenasilne komunikacije, prevencije neprihvatljivog ponašanja te ja anja vještina mirnog rješavanja sukoba.

8. „Dan ruži astih majica“

Namjena i opis aktivnosti:

Cilj aktivnosti je prevencija nasilja me u u enicima u školi, stvaranja pozitivnog ozra ja i netolerancije na nasilje. Planiramo obilježiti dan borbe protiv vršnja kog nasilja obla enjem ruži astih majica kao znak podrške i ure enje panoa i prostora škole.

9. Rad s nastavnicima:

Podrška stru nih suradnica nastavnicima u radu s u enicima s teško ama u razvoju

Suradnja stru nih suradnica s razrednicima i nastavnicima u sklopu provo enja savjetodavnog i preventivnog rada s u enicima s problemima u ponašanju

Suradnja stru nih suradnica s nastavnicima sklopu procjene psihofizi kog stanja u enika radi odre ivanja primjerenog oblika školovanja; suradnja u sklopu provo enja preventivnog rada s u enicima s problemima u ponašanju;

zajedni ka podrška u enicima tijekom školovanja

Mentalno zdravlje nastavnika - predavanje stru ne suradnice psihologinje za nastavnike

Novo ovisnosti: rizici za mlade, izazovi za sve - predavanje prof. Siniše Brlasa (ZZJZ "Sveti Rok Viroviti ko-podravske

županije") na Nastavni kom vije u

Rad s roditeljima:

Abeceda prevencije - realizacija tema po izboru razrednika na roditeljskim sastancima

Suradnja s roditeljima u sklopu procjene psihofizi kog stanja u enika radi odre ivanja primjerenog oblika školovanja; zajedni ka podrška u enicima tijekom školovanja

Suradnja s roditeljima u sklopu provo enja savjetodavnog rada s u enicima s problemima u ponašanju

13. Ciljana skupina

Srednja škola

14. Korisnici programa

Opis korisnika: U enici, roditelji u enika, Nastavni ko vije e Strukovne škole Virovitica

Broj korisnika na godišnjoj bazi: 319 u enika, njihovi roditelji i Nastavni ko vije e SSV (oko 50 lanova)

15. Metode korištene u programu

Savjetovanje, Predavanje, Radionica

16. Program je evaluiran

da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa

18. Metoda evaluacije

post it papiri i za u enike, upitnik za razrednike, analiza dokumentacije

19. Evaluatori

Unutarnji

20. Najvažniji rezultati evaluacije

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje:

22. Ukupni prora un programa za jednu godinu provo enja (HRK)

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK):

Drugi izvori (HRK):